NUORI

KESKITASO

FAKTAPOHJAINEN

Koulutus: varhain opiskelun päättäneet ikäryhmässä 18-24 vuotta

EU-maat, joissa varhain opinnot ja harjoittelut päättäneiden prosenttiosuus ikäryhmässä 18-24 vuotta oli korkein vuonna 2018, ovat ...

A. Espanja, Malta ja Italia miehillä ja Romania, Malta ja Bulgaria naisilla
B. Portugali ja Puola miehillä ja Italia, Croatia ja Romania naisilla
C. Hollanti ja Puola miehillä ja Romania, Espanja ja Suomi naisilla

NUORI

KESKITASO

FAKTAPOHJAINEN

Kotitalouksien nettotulot koulutusasteen mukaan

Kuinka monta prosenttia korkeampi oli käytettävissä olevien tulojen mediaani toisen asteen ja kolmannen asteen suorittaneilla verrattuna enintään ensimmäisen asteen suorittaneisiin EU-maissa vuonna 2019 ...

A. 15 % toisen asteen ja 20 % kolmannen asteen suorittaneilla
B. 25 % toisen asteen ja 70 % kolmannen asteen suorittaneilla
C. 60 % toisen asteen ja 100 % kolmannen asteen suorittaneilla.

NUORI

KESKITASO

FAKTAPOHJAINEN

20-24-vuotiaiden työmarkkina-asema EU:ssa

Mikä oli 20-24-vuotiaiden työmarkkina-asema - töissä, koulutuksessa, tai niiden ulkopuolella (NEET) - EU:ssa vuonna 2019?

A. 26 % koulutuksessa, 41 % töissä ja 33 % NEET
B. 65 % koulutuksessa, 28 % töissä ja 7 % NEET
C. 46 % koulutuksessa, 37 % töissä ja 17 % NEET

NUORI

KESKITASO

FAKTAPOHJAINEN

NEETs, naiset ja miehet

Työvoiman, koulutuksen ja harjoittelun ulkopuolella (NEET), oli ikäryhmässä 20-24 vuotta EU-maissa vuonna 2020 ...

A. Lähes yhtä suuri osuus miehistä ja naisista (noin 14 %)
B. 21 % miehistä, 14 % naisista
C. 14 % miehistä, 21 % naisista

NUORI

KESKITASO

FAKTAPOHJAINEN

Kolmannen asteen koulutus ikäryhmässä 30-34 vuotta

Kuinka suuri osuus ikäryhmästä 30-34 vuotta oli suorittanut kolmannen asteen kolutuksen (yliopisto, tai AMK) EU.ssa vuosina 2009 ja 2019?

A. 20 % vuonna 2009, 50 % vuonna 2019
B. 30 % vuonna 2009, 40 % vuonna 2019
C. 35 % vuonna 2009, 30 % vuonna 2019

NUORI

KESKITASO

TALOUSLUKUTAITO

Laina-ajan pituus

Otat lainan, jonka voi maksaa takaisin vuodessa, kahdessa vuodessa, tai kolmessa vuodessa. Lainan korko on sama. Maksettujen korkojen yhteismäärä on suurin ... lainassa

A. kolmen vuoden
B. kahden vuoden
C. yhden vuoden

NUORI

KESKITASO

TALOUSLUKUTAITO

Lainan takaisinmaksuerät

Otat 1000 euron lainan. Jos kaksinkertaistat tasaeräiset takaisinmaksuerät, kuinka kauan lainan takaisinmaksu vie?

A. Enemmän kuin puolet alkuperäisestä
B. Puolet alkuperäisestä
C. Vähemmän kuin puolet alkuperäisestä

NUORI

KESKITASO

NUMEROLUKUTAITO

Todennäköisyydet

On 50 % todennäköisyys sille, että joudut korjauttamaan autosi, mikä maksaisi 1000 euroa. Toisaalta on 10 % todennäköisyys sille, että joutuisit vaihtamaan ilmastointilaitteesi, mikä maksaisi 4000 euroa. Kumpi riski odotetuilla kustannuksilla mitattuna on suurempi?

A. Ilmastoinilaitteen vaihto
B. Auton korjaus
C. Vastausta ei voida tietää

NUORI

KESKITASO

NUMEROLUKUTAITO

Opintolainat

Harkitset ottavasti opintolainaa 10 000 euroa viiden vuoden ajan. Takaisinmaksu tapahtuisi 20 vuodessa ja vuosierät olisivat 2500 euroa. Kannattaisiko ottaa laina?

A. Kyllä kannattaisi, koska laina olisi koroton
B. Ei kannata, koska hyödyt vain 5 vuoden ajan, mutta maksat takaisin 20 vuotta
C. Kyllä kannattaisi, koska korko olisi negatiivinen

VASTAUS

C
Vähemmän kuin puolet alkuperäisestä

MIKSI?

Takaisinmaksuerien (lainalyhennys + korko) kaksinkertaistaminen lyhentää tasaeräisessä lainassa laina-aikaa enemmän kuin puolella. Tämä johtuu siitä, että korkoa maksetaan lyhyemmältä ajalta.

VASTAUS

B
The engine repair

MIKSI?

Kustannusten odotusarvo = kustannus x todennäköisyys
Auton korjaus €1000 x 0,5 = €500
Ilmastointilaitteen vaihto €4000 x 0,1 = €400
Usein on vaikea tietää odotettujen kustannusten laskentaan tarvittavia todennäköisyyksiä. Kannattaa joka tapauksessa säästää rahaa yllättävien menojen varalle.

VASTAUS

C
Kyllä kannattaisi, koska korko olisi negatiivinen

MIKSI?

Kannattaisi, koska korko on nolla. Lainasumma 5 x €10 000 = €50 000 on yhtä suuri kuin takaisinmaksuerien summa 20 x €2500 = €50 000. Yleensä lainaa ottamalla jaetaan kulutuksen tai investointien kustannuksia maksettavaksi takaisin pidemmällä aikavälillä.

VASTAUS

C
14 % miehistä, 21 % naisista

MIKSI?

Sukupuolten väliset erot työmarkkina-asemassa näkyvät jo tässä ikäryhmässä. Naisten työllisyysaste on selvästi matalampi. Tilanne on ongelma, jos se johtuu vaikeuksista saada työtä, mutta kyse voi olla myös lasten hoitamisesta.
Lähde: Eurostat.

VASTAUS

B
30 % vuonna 2009, 40 % vuonna 2019

MIKSI?

On tärkeää, että riittävä osuus opiskelijoista suorittaa kolmannes asteen tutkinnon tietoyhteiskunnassa. Tutkinnot ovat yleistyneet EU:ssa, mutta maiden väliset erot ovat suuret.
Lähde: Eurostat.

VASTAUS

A
kolmen vuoden

MIKSI?

Maksettujen korkojen yhteismäärä on suurin kolmen vuoden lainassa. Korkomenojen yhteismäärä ei kuitenkaan ole ainoa kriteeri lainanotossa. Kolmen vuoden lainassa kuukausittaiset lyhennykset ovat pienemmät.

VASTAUS

A
Espanja, Malta ja Italia miehillä ja Romania, Malta ja Bulgaria naisilla

MIKSI?

Varhainen opiskelun ja harjoittelun päättäminen on merkki koulutusjärjestelmän epäonnistumisesta. Se on tyypillistä joissakin Välimeren ja Itä-Euroopan maissa ja kohdentuu eri tavoin miehiin ja naisiin. Espanjassa, Romaniassa ja Italiassa osuus on yli 15 % miehillä ja yli 10 % naisilla.
Lähde: Eurostat.

VASTAUS

B
25 % toisen asteen ja 70 % kolmannen asteen suorittaneilla

MIKSI?

Kolmannen asteen koulutus (yliopistot ja AMK:t) kannattaa. Myös toisen asteen, vaikkakin vähemmän. Käytettävissä oleva tulo tarkoittaa kotitalouden bruttotuloja, joista on vähennetty verot ja sosiaaliturvamaksut. Mediaani tarkoittaa tässä tulojakauman keskimmäistä kotitaloutta, jonka molemmin puolin on yhtä monta havaintoa.
Lähde: Eurostat.

VASTAUS

C
46 % koulutuksessa, 37 % töissä ja 17 % NEET

MIKSI?

Ikäryhmässä lähes puolet on koulutuksessa ja reilu kolmannes on töissä EU-maissa. Näiden ulkopuolelle jää kuitenkin huolestuttavan suuri joukko, jonka riskinä on heikko työmarkkina-asema myös jatkossa.
Lähde: Eurostat.

NUORI

KESKITASO

NUMEROLUKUTAITO

Opintolainat

Harkitset ottavasti opintolainaa 10 000 euroa viiden vuoden ajan. Takaisinmaksu tapahtuisi 20 vuodessa ja vuosierät olisivat 5000 euroa. Kannattaisiko?

A. Ei, koska lainan korko olisi hyvin suuri
B. Ei, koska hyödyt vain 5 vuoden ajan, mutta maksat takaisin 20 vuotta
C. Kyllä kannattaisi, koska laina olisi koroton

NUORI

KESKITASO

TALOUSLUKUTAITO

Vaihtoehtoiset valinnat

Elinkaaren mittaan on tehtävä tärkeitä valintoja: opiskella/tehdä työtä, valita ammatti, ostaa/vuokrata, käyttää ylimääräiset rahat kulutukseen/säästämiseen, jne. Kun harkitaan valintoja ...

A. pitää listata valintojen hyvät ja huonot puolet
B. luottaa vaistoonsa
C. luottaa muiden neuvoon

NUORI

KESKITASO

NUMEROLUKUTAITO

Säästäminen ja sijoittaminen

Säästät €500 vuodessa 20 vuoden ajan ja sijoitat uudelleen tuoton. Veljesi ei säästä ensimmäisen 10 vuoden ajan, mutta saa sen jälkeen 5000 euron verottoman lahjan ja säästää sen. Molemmat saatte saman tuoton. Kummalla on enemmän rahaa 20 vuoden päästä?

A. Sinulla
B. Veljelläsi
C. Yhtä paljon

VASTAUS

A

Ei, koska lainan korko olisi hyvin suuri

MIKSI?

Ei kannattaisi, koska korkomenot ovat erittäin suuret. Voit päätellä takaisinmaksuerien (lainalyhennys + korko) summan ja alkuperäisen lainamäärän erotuksesta kuinka paljon joudut maksamaan korkomenoja. Opintolainan takaisinmakua auttaa se, että opinnot tuottavat tyypillisesti korkeamman palkan.

VASTAUS

A

pitää listata valintojen hyvät ja huonot puolet

MIKSI?

Valittaessa joku vaihtoehto luovutaan samalla toisesta. Tästä aiheutuvaa kustannusta kutsutaan vaihtoehtoiskustannukseksi. Kustannuksia ja hyötyjä pitäisi verrata pitkällä aikavälillä. Jotkut valinnat ovat peruuttamattomia. Näistä syistä vaistoonsa, tai muiden (ei-asiantuntijoiden) neuvoihin luottaminen saattaa johtaa vääriin valintoihin.

VASTAUS

A

Sinulla

MIKSI?

Saat tuottoa säästöillesi, minkä vuoksi sinulla on enemmän kuin €5000 kymmenen vuoden päästä. Siksi sinulla on enemmän 20 vuoden päästä. Tuottojen sijoittaminen uudelleen suurentaa eroa.